

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

63



Szerző:

Hely

Cím: *Budapestben tízenkétezer család gazdálkodik*

Idő

1927

Forrás:

Magyarország

Személy

3m
(Hely)

1927. 3. 18.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Budapestben tízenkétezer család gazdálkodik

Budapest úgy él előttiünk, mint hatalmas világáros, utcákkal és épületekkel, gyárakkal és ipartelepekkel, boltokkal és műhelyekkel s valóban az emberek tömege, amely bent él a városban, sokszor esztendőkön át nem is látja és nem is gondol arra, hogy Budapest nemcsak ipari és kereskedőváros, de mezőgazdasági termelése is van, Budapest sajátsága, szinte magánálló a nagy világvárosok közül és szinte természetszerű következtetésképp a város fejlődésének s az ország jellegének, hogy mezőgazdasági kulturája is van és hogy Budapest nemcsak fogyasztó, de egyuttal termelő nagyváros is.

A főváros iparizálódása, vagyis ipari várossá való átalakulása az utolsó félszázadban történt meg, és éppen e félszázad alatt hanyatlott vissza a mezőgazdasági termelés, még pedig részben nem is természetes átalakulás, hanem sokkal inkább mulasztások folytán. Budapest mezőgazdasági kérdéseivel hosszú évtizedeken keresztül alig törődtek, pedig a fővárosnak 43.784 magyar hold a határa és 12.000 olyan család él Budapesten, amelynek főfoglalkozása a mezőgazdasági termelés. A főváros mezőgazdasági kulturájának fejlesztése ilyenformán nemcsak a lakosság ellátása, de egy igen nagy társadalmi réteg megélhetése szempontjából is fontos.

1878-ban még 8165 magyar hold terület állott Budán szőlőművelés alatt és a budai hegyek évszázadok óta, mint szőlőtermő hegyek szerepeltek. A sashegyi vörösbort és a budai vörös olyan két különlegessége volt a magyar bortermelésnek, amely értékben a legjobb márkákkal vetekedett és amely világhírré tett szert. Legrégibb oklevelekből tudjuk, hogy már az Árpádok alatt bort termeltek Budán, a Sashegyen szőlője volt Cillei Borbálának, Zsigmond király feleségének s a Sashegyen bort termeltek a királyi családok számára is. A XIX. század első felében még Tabán és Viziváros lakosságának jórésze a bortermelésből élt és ez a lakosság csak később, éppen a legutóbbi évtizedek alatt ment át más foglalkozási ágakra. A megélhetési nehézségek és a feltörő munkanélküliségnek egyik természetes oka az, hogy Budapest határát nem használják ki mezőgazdaságilag olyan intenzíven, mint az lehetséges volna és hogy ennél fogva azok a családok, amelyek a földművelést más foglalkozással váltották föl, nem tudták mindenkor elhelyezkedni a gazdasági harcban. Budapest régi földművelő lakosságának egy részéből így lett azután iparizáló, vagy ipari munkás, holott a város határán belül a mezőgazdaság fokozatos erősítése igen sok munkaalkalmat nyújtott volna.

Ötven évvel ezelőtt még több, mint nyolcezer holdon termeltek bort Budapesten s ezzel szemben ma Buda első kerületében mindössze 630, a második kerületiben pedig 150 katasztrális holdon művelnek szőlőt. Sasad,

Magasut, Örsöd, Dobogó, Farkasret, Fehérhegy, Órmező, Gazdagrét, Hosszurét, Madárhegy, Spanyolrét és Pösinger-major őrzik még nyomait a régi budai szőlőgazdaságnak, amely a sasadi bort termelte s mindenesetre érdekes, hogy a legjobb minőségű budai bor ma már Pest határán túl — Budaörsön terem csak nagyobb mennyiségben.

Amióta a fővárosban mezőgazdasági bizottság alakult, öt esztendő óta a budai szőlőkultúra újabb fejlődésnek indult. Olyan területeket, amelyeken a szőlő kihalt, újból kezdték beültetni és ennek már az az eredménye van,

hogy mintegy száz holdnyi területen megint megkezdték a szőlőtermelést. Ha arra gondolunk, hogy ötven évvel ezelőtt még százezer hektoliter bor termelt Budán, láthatjuk, hogy a budai szőlőkultúra elhanyagolása milyen veszteséget jelent és hogy a szőlőkultúra fejlődése milyen újabb megélhetési lehetőségekre ad módot s mennyire növeli Budapest gazdasági fejlődését.

A budai hegyek másik speciális termését, a gellérthegyi barackot is elhanyagolták az utolsó időkben. A Gellérthegy őszi barackja mindenkor híres volt, ugyancsak régi följegyzésekből tudjuk, hogy ez a barack mindennapos volt Beatrix királynő asztalán és tudjuk azt is, hogy évszázadok alatt különleges értéke volt ennek a szép, dus és remek gyümölcsnek. A gellérthegyi barack termőterülete a hegy nyugati lejtőjétől egészen a Svábhegy aljáig húzódik el és a nagyértékű gyümölcs termelését is megzavarta az, hogy nem volt rendszeres kertgazdálkodás és hogy keveset törődtek azzal, hogy egységes fajokat termeljenek. A főváros egyik helyes politikája most az, hogy egységstípusú gyümölcsoltványokat óhajt a termelők között elhelyezni és hogy újabban a gyümölcsstermelők is szervezkedtek, hogy az egységstípusú gellérthegyi barack termelését növeljék és hogy ennek a gyümölcsnek régi hírét és dicsőségét visszaad-

litsák.

A szőlő- és gyümölestermelés fejlődése azért is jelentős, mert mintegy ötezer hold kertgazdasága van ma Budapestnek, s amig kivált a rákosi rétek táján, valamint a Zuglóban a konyhakerti kertgazdaságok egy része elég intenzíven és nagy befektetésekkel dolgozik, addig Budán még igen nagy területek s igen nagy lehetőségek volnának arra, hogy ott a gyümölestermelést fokozzák. Budapest szükséglete olyan nagy, hogy a város termőterületének kihasználása rengeteg sok egzisztencia számára biztosítana megélhetést, ezenkívül a város élelmezését is megkönnyítené. Ha arra gondolunk, hogy *Budapest belső területén belül még 16.600 hold szántóföld, 3600 hold legelő van, akkor láthatjuk, hogy a belterjes gazdálkodás számára még milyen lehetőségek nyílnak Budapesten.* A mezőgazdasági termelésnek rendszeres fokozása újabb munkaalkalmakat nyitna meg a lakosság számára, amelyek igen széles rétegeknek nagy megélhetést biztosítanának. Igen sok ember, aki más pályán nem talált elhelyezkedést, tudna itt megélni gazdálkodásból, ha megfelelő kölesönökkel és más támogatással sietnének annak segítségére, hogy Budapest területén komolyabb és intenzívebb mezőgazdasági munkásság emelkedhetnék.

Amióta a Budapesti Gazdálkodók Egyesülete megalakult és amióta a főváros is többet gondolkodik a mezőgazdasági problémájáról, mindenestre érezhető fejlődés indult meg. Amikor a főváros azonban a legkülönbözőbb intézkedéseket teszi, igen helyesen, a város kereskedelmének és iparának fejlesztése érdekében, szükséges volna, hogy a mezőgazdasági termelés nagyobb és egységesebb irányu fejlesztésben részesüljön. Ez nemcsak azt jelentené, hogy a főváros területének értéke ilyenformán emelkednék, nemcsak újabb termelési lehetőségeket biztosítana és nemcsak *nagyon sok embernek nyújtana megélhetést*, de egyuttal még jobban szabályozná a főváros lakosságának élelmezését is. A tizenkétezer földmivelőcsalád számát meg lehetne kétszerezni és e mezőgazdasági lakosság kereseti viszonyait is növelni lehetne. Az az akció, amely az utolsó években kedvezően indult meg a budai szőlőtermelés és gyümölestermelés fejlődése érdekében, csak kiszélesedhetik, csak növekedhetik azáltal, ha Budapest nagy termőterületének termelési lehetőségeit jobban kihasználják.